

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/59/2018
Identifikačné číslo spisu: 5915010390
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5915010390.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Dany Wänkeovej, na neverejnom zasadnutí konanom 18. decembra 2018 v Bratislave, v trestnej veci obvineného G. T., pre pokračovací zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona a § 127 ods. 12 Trestného zákona, o dovolaní obvineného G. T., proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/72/2016 z 20. decembra 2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného G. T. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok, sp. zn. 8T/88/2015 z 18. mája 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/72/2016 z 20. decembra 2016 bol obvinený G. T. uznaný za vinného z pokračovacieho zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2, ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona a § 127 ods. 12 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- v úmysle vylákať finančné prostriedky v presne nezistených dňoch v rokoch 2013 a 2014 uverejnil na internetovom portály www.bazos.sk inzeráty na predaj mobilného telefónu Apple iPhone 5S, na ktoré počas mesiaca jún reagoval E. T., v mesiaci júl K. C., v auguste 2013 I. T., G. Y., v mesiaci december 2013 C. J., C. C., D. B., v mesiaci január 2014 G. Y., S. V., v mesiaci február 2014 G. C. a Ing. C. O., v mesiaci marec 2014 E. I. a P. K., v mesiaci apríl 2014 Mgr. J. T., C. T., G. N., I. I., P. Y., MUDr. W. O.-W., v mesiaci máj 2014 C. N., P. G., G. J., G. N., K. E., Y. T. a v mesiaci jún 2014 C. O., I. I. a K. E., ktorým pri telefonickom rozhovore predstieral, že disponuje predmetným mobilným telefónom, ktorý obratom zašle na adresu záujemcu po uhradení finančnej zálohy a na uvedený účel vylákal od celkovo 28 záujemcov zálohy, a to od osôb:

- E. T., nar. X.X.XXXX, trvale T. XX, B. C., vo výške 408,- eur,
- K. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Y. XXX/XX, L. C. L. E., vo výške 405,- eur,

- I. T., nar. X.X.XXXX, trvale bytom O. XXX, vo výške 202,50,- eur,
- G. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XX, okres J., vo výške 420,-eur,
- C. J., nar. X.X.XXXX., trvale bytom D. XXXX/XX, D., vo výške 480,- eur,
- C. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, B., vo výške 510,- eur,
- D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXX, okres D. vo výške 1.600,- eur,
- G. Y., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom M. XXXX/X, Y., vo výške 360,- eur,
- S. V., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. XXX/XX, P., vo výške 705,- eur
- G. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom M. XXX, E., vo výške 400,- eur
- Ing. C. O., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I. XXXX/X, J., vo výške 480,- eur
- E. I., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S. J. XXXX/XX, O., vo výške 420,- eur
- P. K., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I. XXXX/XX, G., vo výške 420,- eur,
- Mgr. J. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXX, vo výške 470,- eur,
- C. T., nar. X.X.XXXX, trvale bytom V. XX/XX, J., vo výške 380,- eur
- G. N., nar. X.X.XXXX, trvale bytom X. Q. XXX/XX, L., okres D., vo výške 330,- eur,
- I. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. X/X, J., vo výške 420 eur,
- P. Y., nar. X.X.XXXX, trvale bytom K. XXX/XX, B. D., vo výške 100,- eur
- C. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XX/XX, L. G. vo výške 1.000,- eur,
- P. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I. C. XXX/X/XX, G., vo výške 450,- eur,
- G. J., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. XXX/XX, E., vo výške 450,- eur,
- G. N., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom X. XX, G., vo výške 430,- eur,
- K. E., nar. X.X.XXXX, trvale bytom S. XX, B., vo výške 400,- eur,
- Y. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom G. XX, T., vo výške 400,- eur,
- C. O., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. XX, G., vo výške 400,- eur,
- I. I., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom G. XXX/X, T., vo výške 200,- eur
- K. E., nar. X.X.XXXX, trvale bytom V. E. XXX, okres D., vo výške 850,- eur,
pričom konal v úmysle obohatiť sa na úkor poškodených osôb, ktorým ponúkaný tovar nemienil zabezpečiť a do dnešného dňa im objednané mobilné telefóny nedodal, čím spôsobil celkovú škodu vo výške 13.510,50 eur,

- v úmysle vylákať finančné prostriedky v presne nezistený deň v mesiaci január 2014 ponúkol pri osobnom stretnutí J. T., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. XXXX/X, C., zaobstaranie mobilného telefónu zn. Apple iPhone 5S za výhodnú cenu 420 eur, s čím poškodený súhlasil a dňa 15.1.2014 uhradil na účet č. XXXXXXXXXX vedený v Slovenskej sporiteľni, a. s. majiteľa G. T. sumu 370,- eur a následne osobne odovzdal obvinenému 50 eur s tým, že po uhradení uvedenej sumy mu objednaný telefón dodá do jedného týždňa, pričom obvinený konal s úmyslom obohatiť sa na úkor poškodeného J. T., ktorému ponúkaný tovar nemienil zabezpečiť a do dnešného dňa mu objednaný mobilný telefón nedodal, čím mu spôsobil škodu vo výške 420,- eur.

Za to bol obvinenému podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona, za použitia § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov a podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona bol na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Súčasne súd v zmysle § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Stará Lubovňa, sp. zn. 1T/24/2015 z 11. septembra 2015, právoplatný 29. októbra 2015, ako aj uložil obvinenému povinnosť nahradiť škodu podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku spôsobenú poškodeným.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku, a teda z dôvodu, že bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V odôvodnení dovolania obvinený namietal, že dňa 20.6.2016 mu bol doručený prvostupňový rozsudok. Počas plynutia lehoty na podanie odvolania, obvinený nastúpil 29.6.2016 na výkon trestu odňatia slobody, a teda mu vznikol dôvod povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Napriek tomu, že bol daný dôvod povinnej obhajoby, bol obvinenému Krajským súdom v Žiline dňa 14.9.2016 ustanovený obhajca podľa § 40 ods. 2 Trestného poriadku tzv. majetkový obhajca JUDr. Andrea Vladárová. Okresný súd aj krajský súd pochybili, keď ex offio neskúmali, či nie sú dané dôvody povinnej obhajoby, ale namiesto toho krajský súd ustanovil obvinenému majetkového obhajcu. K porušeniu práva na obhajobu došlo už v prvostupňovom konaní, keď okresný súd nezobral na vedomie žiadosť obvineného a neustanovil mu obhajcu podľa § 40 ods. 2 Trestného poriadku, ale naproti tomu pojednával a rozhodol vo veci bez prítomnosti obvineného. Opatrením zo 4.11.2016 sp. zn. 1To/72/2016 predseda senátu Krajského súdu v Žiline zrušil podľa § 40 ods. 6 Trestného poriadku ustanoveného obhajcu JUDr. Andreu Vladárovú, pretože obvinený nepreukázal nárok na bezplatnú obhajobu podľa § 34 ods. 3 Trestného poriadku, pričom skonštatoval, že nie je daný žiaden iný dôvod povinnej obhajoby v zmysle § 37 Trestného poriadku bez toho, aby túto skutočnosť overil. Po doručení opatrenia o zrušení ustanovenia obhajcu, obhajkyňa dala do pozornosti súdu, že obvinený sa nachádza vo výkone trestu od júna 2016. Dňa 8.11.2016 bezprostredne pred konaním verejného zasadnutia, krajský súd prvýkrát vykonal lustráciu v ZVJS, kedy zistil, že obvinený je vo výkone trestu a verejné zasadnutie odročil na 29.11.2016. Dňa 9.11.2016 krajský súd vyzval obvineného na zvolenie si obhajcu v lehote do 3 dní od doručenia výzvy, čo sa tak nestalo. Na vytýčený termín dňa 29.11.2016 sa obvinený nemohol dostaviť z dôvodu účasti na hlavnom pojednávaní na Okresnom súde Trenčín, preto krajský súd vytýčil nový termín zasadnutia na 20.12.2016. Opatrením z 9.12.2016 predseda senátu Krajského súdu v Žiline ustanovil obvinenému obhajcu JUDr. Andreu Vladárovú podľa § 40 ods. 2 Trestného poriadku pričom správne malo ísť o ustanovenie § 40 ods. 1 Trestného poriadku. Odo dňa 29.6.2016, kedy nastal dôvod povinnej obhajoby, bol obvinenému ustanovený obhajca z dôvodu povinnej obhajoby až 9.12.2016. Opatrenie o ustanovení obhajcu z dôvodu povinnej obhajoby bolo obhajkyňi doručené 14.12.2016 a obvinenému doručené až po hlavnom pojednávaní 20.12.2016, na ktorom krajský súd rozhodol vo veci. Poukázal na skutočnosť, že hlavné pojednávanie, na ktorom rozhodol krajský súd vo veci sa konalo ešte predtým, ako uplynulo 15 dní od oznámenia rozsudku ustanovenému obhajcovi. Vzhľadom na krátkosť času, obvinený nemal možnosť poradiť sa so svojím obhajcom o dôvodoch odvolania a o ďalšom postupe v odvolacom konaní, čiže mu nebola poskytnutá efektívna právna pomoc. V odvolacom konaní boli obhajkyňou predložené dôkazy, ktorými sa krajský súd mal zaoberať pred meritórnym rozhodnutím a buď im vyhovieť alebo ich zamietnuť alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy nebudú vykonávať. Odvolací súd sa s týmito dôkazmi ani v meritórnym rozhodnutí nevysporiadal.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vidí obvinený v tom, že bol uznaný za vinného z pokračovacieho trestného činu podvodu, pričom ho odsúdil aj za čiastkové skutky, kde vznikla škoda menšia ako je škoda malá v zmysle § 125 Trestného zákona. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Urto/5/2015, z ktorého vyplýva, že za pokračovací trestný čin môže byť posúdené len také konanie páchatela, pri ktorom boli každým čiastkovým útokom naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. Z uvedeného teda vyplýva, že nie všetky skutky, za ktoré bol odsúdený, mali byť posudzované ako trestný čin podvodu. Obvinený taktiež považuje za prejav duplicity, keď jeho samotné konanie bolo posúdené ako pokračovací trestný čin a zároveň súd aplikoval aj kvalifikovanú skutkovú podstatu podvodu podľa § 221 ods. 3 písm. c) Trestného s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, a teda, že čin bol spáchaný na viacerých osobách. Na záver navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 386 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku vyslovil porušenie zákona a zrušil napadnuté rozsudky oboch súdov a vec prikázal na nové prerokovanie a rozhodnutie.

K dovolaniu sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Ružomberok, ktorá uviedla, že obvinený mal od začiatku konania možnosť vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kládli za vinu, k dôkazom o nich, robiť návrhy, podávať žiadosti a opravné prostriedky a zúčastňovať sa procesných úkonov. Zo zápisnice o hlavnom konaní konanom dňa 18. mája 2016 na Okresnom súde Ružomberok je jasné, že obvinený bol poučený podľa § 34 ods. 3 Trestného poriadku o nároku na bezplatnú obhajobu, obvinený vyhlásil, že vypovedať bude až po porade so svojím obhajcom, ktorého si však nezvolil.

Nepožiadal o ustanovenie obhajcu, dôvody povinnej obhajoby u obvineného v tom čase neexistovali, preto súd v súlade so zákonom na základe žiadosti obvineného, aby sa konalo v jeho neprítomnosti, vykonal hlavné pojednávanie. Dňa 14.9.2016 odvolací súd ustanovil obvinenému pravdepodobne z opatrnosti obhajkyňu podľa § 40 ods. 2 Trestného poriadku, ktorá dňa 11.10.2016 odôvodnila odvolanie obvineného. Hoci je pravdou, že u obvineného nastali dôvody povinnej obhajoby dňom 29.6.2016, kedy nastúpil na výkon trestu odňatia slobody, pričom táto skutočnosť unikla pozornosti odvolacieho súdu, nedošlo v danom prípade k zásadnému porušeniu práva na obhajobu. Odvolanie obvineného bolo doplnené kvalifikovaným podaním ustanovenou obhajkyňou, pričom skutočnosť, že táto bola ustanovená podľa § 40 ods. 2 Trestného poriadku a nie podľa § 40 ods. 1 Trestného poriadku, sa neprejavila na postavení obvineného negatívnym spôsobom. Hoci v období od 4.11.2016 do 9.12.2016 obvinený obhajcu nemal, v tomto čase nebol vykonaný žiadny úkon ani rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ ide o námietky obvineného, že nespáchal skutok na viacerých osobách, poukázala na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj/69/2014 a pokiaľ ide o námietku obvineného týkajúcu sa pokračovacieho trestného činu, tu poukázala na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Tpj/57/2017. Na záver navrhla, aby Najvyšší súd dovolanie obvineného odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného G. T. nie je dôvodné, pretože je zřejmé, že nie sú splnené podmienky a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012-I).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit' a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku), preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podrobil prieskumu vecné argumenty dovolateľa zodpovedajúce dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku bez hlbšieho prieskumu tých argumentov, ktoré im nezodpovedajú.

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privediť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní sa pritom konštatuje, že sa jedná o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku

Zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, le v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „právo na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného :

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Porušením práva na obhajobu sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe v zmysle § 37 Trestného poriadku. Ide obzvlášť o situáciu, keď obvinený po určité časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tom čase reálne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, prípadne ak ide o iné pochybenie príslušného súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Intenzita takého porušenia musí dosiahnuť stupeň zásadnosti, teda takéto porušenia musí kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného realizovať svoje právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby.

Takéto pochybenie súdov nižšieho stupňa dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného G. T. zásadným spôsobom, a teda ku takej skutočnosti, ktorá už sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Napriek tomu sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu uviedol v písomných dôvodoch dovolania obvinený G. T..

Na námietku obvineného, že oba sudy pochybili, nakoľko nemal obhajcu v čase, keď vznikol dôvod povinnej obhajoby najvyšší súd poznamenáva, že u obvineného skutočne vznikol dôvod povinnej obhajoby dňom 29. júna 2016, teda dňom nástupu na výkon trestu odňatia slobody. Je síce pravdou, že sudy mali skúmať dôvody povinnej obhajoby, avšak Krajský súd v Žiline konal na žiadosť obvineného o ustanovenie obhajcu, čo aj v zmysle § 40 ods. 2 Trestného poriadku učinil. Keďže ustanovená obhajkyňa podala kvalifikované odvolanie v mene obvineného v tomto štádiu nemožno konštatovať žiadne porušenie práva obvineného na obhajobu. Následným zrušením ustanoveného obhajcu v zmysle § 40 ods. 6 Trestného poriadku 4. novembra 2016 až do 9. decembra 2016 nemal obvinený žiadneho obhajcu hoci bol u neho daný dôvod povinnej obhajoby, by bolo možné vysloviť porušenie práva na

obhajobu za podmienky, že by boli zo strany krajského súdu vykonávané nejaké úkony, čo sa však v danom prípade nestalo, a preto táto námietka obvineného nenaplnia dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Opatrením predsedu Krajského súdu v Žiline z 9. decembra 2016 bola obvinenému ustanovená v zmysle § 40 ods. 2 Trestného poriadku (v opatrení prišlo k písárskej chybe, nakoľko správne malo byť opatrenie vydané v zmysle § 40 ods. 1 Trestného poriadku) obhajkyňa JUDr. Andrea Vladárová, ktorá v mene obvineného podávala v predmetnej veci aj odvolanie, čiže táto dôverne spis poznala, čo aj sama vyhlásila na hlavnom pojednávaní konanom 20. decembra 2016 a súhlasila s jeho vykonaním, preto neobstojí ani námietka obvineného, že odvolací súd rozhodol v lehote kratšej ako 15 dní od oznámenia rozsudku obhajcovi.

K námietke obvineného, že sa krajský súd nevysporiadal s predloženými dôkazmi v odvolaní, že na ne neprihliadol a toto svoje konanie neodôvodnil a nevysvetlil, najvyšší súd poznamenáva, že krajský súd vzal do úvahy aj tieto dôkazy avšak ako vyplynulo z odôvodnenia napadnutého rozsudku, pre krajský súd bolo dostačujúce vykonané dokazovanie, ktoré vykonal súd prvého stupňa, na základe ktorého bola ustálená vina obvineného. Krajský súd riadne odôvodnil svoje rozhodnutie v zmysle ustanovení Trestného poriadku, pričom v spojení s odôvodnením rozsudku okresného súdu (ktoré rozhodnutia tvoria jednotu), považuje najvyšší súd odôvodnenie konečného rozhodnutia v merite veci za presvedčivé, zrozumiteľné a vyčerpávajúce, preto ani táto námietka obvineného nenaplnila dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Taktiež je potrebné dodať, že v predmetnej veci nemožno prehliadnuť, že nedošlo k dôkaznej núdzi v tom zmysle, že by už zabezpečené a vykonané dôkazy nepostačovali na objasnenie veci (viď odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších stupňov). Najvyšší súd dopĺňa, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku

K tomuto dovolaciemu dôvodu najvyšší súd uvádza, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie.

Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdov nižšieho stupňa.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho

dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Na námietku obvineného, že pri pokračovacom trestnom čine musí byť naplnená skutková podstata trestného činu pri každom čiastkovom útoku, najvyšší súd poukazuje na svoje stanovisko S 26/2018, v ktorom bol zjednotený výklad § 122 ods. 10 Trestného zákona a teda formulácia „trestnosť všetkých čiastkových útokov sa posudzuje ako jeden trestný čin“ uvedená v druhej vete § 122 ods. 10 Trestného zákona znamená, že sa hodnota výšky spôsobenej škody alebo získaného prospechu pri jednotlivých čiastkových útokoch na účel posúdenia právnej kvalifikácie spočítava. Trestnosť čiastkových útokov, ak je daná kvalifikačná rovnorodosť (pokračovanie v páchaní toho istého trestného činu) a ak sú splnené kritériá uvedené v druhej časti druhej vety § 122 ods. 10 Trestného zákona (objektívna súvislosť v čase, spôsobe ich páchania a v predmete útoku, ako aj subjektívna súvislosť, najmä jednotiaci zámer páchatel'a spáchať uvedený trestný čin), sa v zmysle prvej časti naposledy citovanej vety posudzuje ako jeden trestný čin. Posúdenie „ako jeden trestný čin“ znamená aj posúdenie „ako jeden následok“. To znamená, že jednotne (v súhrne) sa posudzuje nielen konanie, ale aj následok pokračovacieho trestného činu. Až v súčte súm, zodpovedajúcich pri jednotlivých čiastkových útokoch výške škody alebo rozsahu činu, sa teda posudzuje trestnosť celého skutku kvalifikovaného ako pokračovací trestný čin. Nie je v dôsledku uvedeného kvalifikačne relevantné, aká je výška škody alebo rozsahu činu pri ktoromkoľvek čiastkovom útoku, ale až pri ich finálnom súčte. Od tejto okolnosti závisí, či vôbec pôjde o (pokračovací) trestný čin, a ak áno, či pôjde o jeho posúdenie v rámci len základnej alebo kvalifikovanej skutkovej podstaty, resp. v ktorom jej odseku - podľa výšky škody alebo rozsahu činu (§ 125 ods. 1 Trestného zákona). Na základe vyššie uvedeného, ani táto námietka obvineného nie je relevantná.

Za dôvodnú nemožno považovať ani námietku obvineného, že jeho konanie bolo posúdené ako pokračovací trestný čin a zároveň súd aplikoval aj kvalifikovanú skutkovú podstatu podvodu a to závažnejším spôsobom konania na viacerých osobách. Objektom trestného činu podvodu je cudzí majetok, bez ohľadu na druh a formu vlastníctva. Majetkom sú nielen veci, ale aj pohľadávky a iné majetkové práva. Cudzím majetkom sa rozumie majetok, ktorý nepatrí páchatel'ovi alebo nepatrí výlučne jemu. Majetok má konkrétneho vlastníka - poškodeného a chráneným objektom je teda niečí majetok - majetok fyzickej alebo právnickej osoby. Samotný majetok je potom predmetom takto zákonom chráneného vlastníckeho práva určitého vlastníka, resp. vlastníkov, pričom toto právo je objektom trestného činu. Osoba - vlastník majetku, je poškodeným v zmysle § 46 ods. 1 Trestného poriadku teda tým, koho vlastnícke právo bolo trestným činom porušené (následok na objekte), čím mu zároveň bola spôsobená majetková škoda (účinnosť na predmete). Ak je poškodených viacero (aspoň traja), čin bol spáchaný na viacerých osobách a to aj v prípade pokračovacieho trestného činu.

S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd nezistil naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.